

Dette innlegget ble trykt i Østlendingen 8. november 2006

Hytteiere en belastning eller velsignelse?

Da primær- og hovednæringene i Trysil kommune stoppet opp for en god del år siden, ble den storslåtte naturen i denne delen av landet med sin ro og harmoni, redningsplanken for bygdas innbyggere.

Av Walter L. Oord
Sekretær Trysilfjell Hytteierforening

Man innså at markedsføringen og salg av disse naturlige godene til stressede nordmenn og andre folkeslag, måtte bli den nye næringen som skulle sikre Trysils fremtid. Salg av hyttetomter førte til værs og en enorm aktivitet skaffet hundrevis av tryslinger gode jobber, varige arbeidsplasser og sikre inntekter. Det øvrige næringsliv blomstret også og bygda ble «verdenskjent» som nordens beste vintersportsted.

Foruten omtalte hytteiere, trekker Trysil også til seg mengder av dagsturister som i sin tur skaffer ytterligere aktivitet. Og slik er det i dag.

Dermed har Trysil valgt å være en turist- og reiselivskommune. Men har man tatt konsekvensen av dette veivalget? Ordfører Ole Martin Norderhaug lar ingen anledning gå fra seg til å demonstrere at turistene er en belastning for kommunen. Senest i Dagens Næringsliv den 1. november og i Østlendingen mange ganger tidligere. I NRK Østlandssendingen er Norderhaug også en flittig gjest.

På en diskriminerende måte ble hytteierne i Trysil tidligere i år ilagt en eiendomsskatt (Norderhaug var faktisk enig i at skatten ikke var rettferdig), men han gjorde likevel omstendelig rede for at bl.a. utgiftene som hytteierne/turistene forårsaket, ikke kunne dekkes over de vanlige budsjettene. Siden eiendomsskatten ikke lenger var øremerket til noen bestemte formål, kunne den gå direkte i kommunekassen og dekke slike utgifter.

Hytteierne ble betraktet som en belastning og svært kostnadsdrivende for kommunens serviceapparat. De tok dette ille opp og følte seg lite velkomne og mobbet av kommuneledelsen. De forberedte rettsak for å prøve lovligheten og for å se om kommunens fremgangsmåte i eiendomsskattesaken var korrekt. Samtidig besluttet årsmøtet i Trysilfjell Hytteierforening å boikotte Trysils næringsliv og øvrige tilbud.

Utenom eiendomsskatten betaler hytteierne i tillegg for alle tjenester, inklusive veistell, brøyting og renovasjon. De får ikke egen søppeldunk ved porten, ikke fast veidekke og ikke veilys. Mange får ikke fasttelefon en gang. Og hytteiernes gjester må betale 20 kroner i bompenger for hver tur når de skal besøke Trysil. M.a.o. de gjør opp for seg som ekte tryslinger og vel så det, men har ingen stemmerett!

Da regjeringen før sommeren åpnet for eiendomsskatt i alle kommuner i landet som skulle gjelde alle eiendommer, la hytteierforeningen den varslede rettsaken på is inntill videre. For å være grei kan man si. Trysil kommune besluttet jo at den nye loven skulle utnyttes fra 2007 uansett. (I mellomtiden har en lignende sak i Fredrikstad ført til at Fredrikstad kommune led et sviende nederlag, og det samme utenfor Molde. Bare for å ha nevnt det.)

Ellers har det åpenbart ikke gått opp for tryslingene at hytteiere og turister er to forskjellige grupper. Mens hytteierne (som regel familier med barn og barnebarn) betaler det det koster å ha en eiendom i kommunen, gjør bruk av lokale fagfolk til å bygge sine hytter, handler sine matvarer i lokale butikker, betaler tre/fire ganger så mye for sesongkort i skiheisene enn tryslingene selv, bringer sine venner til Trysil, bruker forretningene og utestedene og ellers er

solide ambassadører for bygda, så kommer turistene på dagstur fra Oslo og diverse andre steder med sine sixpacks. Resultatet er ofte fyll og spetakkel, beinbrudd i bakkene, skadeverk, slåssing og narkotika. (selvfølgelig finnes det også turister som er genuint interessert i å gå på ski, men de har ingen langsiktige bindinger i kommunen). Gjøtt hvem som spør om den største hjelpen og belasten kommunen mest? (spør folk i Hemsedal hvordan det har vært der de siste årene!).

Trysil kommune har nå solgt ut til Skistar og hentet inn et lass med millioner, vel vitende og aksepterende at Skistar er der for å få til enda mer vinterturisme. Hvor er Trysils visjon og strategi, og ikke minst, hvor er konsekvensutredningene? Er det hyttebygging til hytteeiere med familiefokus, eller er det de etterlengtede «varme senger» og sesongturisme med sesongarbeidere? Man hadde da vel ikke trodd at man ikke trengte noe ekstra beredskap i Trysil da man gikk inn for å være en turistkommune og et ferieparadis!? Ungdoms- og rusproblemer, fraflytting, ønske om å innføre boplikt for å tvinge folk til å bli boende fordi man frykter at vanlige hus blir fritidseiendommer for de pengesterke. Ensidig satsing på vinteraktiviteter med mye «importert» arbeidskraft. Liten vilje til å sette tæring etter næring (for eksempel antall skoler og skolebygg i drift). Ikke rart folketallet synker.

Leder for hjemmebaserte tjenester i Trysil, Britt Støa, påstår i NRK nylig at det er mer enn mangedobbelt behov for hjemmehjelp og at det er mange hytter som søker hjelp. Hva slags lek med ord er dette? Nøyaktige tall please! Med 1.500 hytter i Trysilfjellet og ytterligere cirka 3.500 andre i kommunen, skulle vi gjerne ha visst hva det er snakk om. Er det 50, 100, 300? Eller kanskje 3? Trysil har selv valgt å øke besøkstallene enda mer med en turismestrategi i tillegg, med skrik etter «varme senger» og utleie av hyttene for å få opp besøkstallene. Et stort omfang sesongarbeidere som ikke skatter i bygda, og masse ungdomsproblemer, leser vi om som konsekvenser. Rådmannen sier det er god økonomi i kommunen og ikke nødvendig med tiltak neste år. Sovner Trysil i lykkelig kjøpt for våre eiendomsskattepenger, mens verden for øvrig forandrer seg?

Det er nødvendig at hytteeierne blir tatt på skikkelig alvor, men Ole Martin Norderhaug og hans medsammensvorne fortsetter med å «glefse etter og bite i den hånden som mater dem». Det er ingen god markedsføring. Det er rett og slett dumt. Tenk å behandle sine ambassadører slik. Hva venter man av positiv omtale etter dette?